

בתי המשפט

בית המשפט לענייני משפחה ראשון לציון

בש"א 002291/05

בתיק עיקרי: תמ"ש

021951/04

תאריך: 27.9.2005

בפני: כבוד הרשם ר. ארניה

בעניין:

פלוגי

ע"י ב"כ

עו"ד כהן יצחק

המבקש

נ ג ד

אלמונית

ע"י ב"כ

עו"ד פז שרלי

המשיבה

1

החלטה

בפניבקשה להמרת עיקולים שהוטלו על כספים שבחשבונות של המבקש.

העובדות שאינן שנויות במחלוקת

1. 4 המבקש והמשיבה נשואים זה לזו משנת 1971, ועל כן חלה עליהם חזקת השיתוף בנכסים.
2. 5 המשיבה הגישה כנגד המבקש תובענה למזונותיה (תמ"ש 21951/04) ותובענה רכושית 6 (תמ"ש 21950/04). במסגרת זו עתרה המשיבה למתן צווי עיקול זמניים, ומבוקשה ניתן לה 7 – כדלקמן:
 - 8 (א) בתביעת המזונות – עיקול על חשבונות הבנק של המשיב בבנקים שונים, בבית המגורים של הצדדים, ובתכולת הדירה – הכל עד לסך של 250,000 ₪ (בש"א 3172/04);
 - 9
 - 10
 - 11 (ב) בתביעה הרכושית – על מחצית הסכומים המצויים בבנקים שונים, מלוא תכולת כספת, ומחצית זכויותיו של המשיב במבנה תעשייה ברח' אלחנן 2 אזור, בעסק לייצור תנורי אפיה, וברכב מסוג סיטרואן ברלינגו (בש"א 3174/04).
 - 12
 - 13
3. 14 הצדדים אינם חלוקים כי מתשובות המחזיקים (הבנק הבינ"ל ובנק דיסקונט) עולה כי 15 למבקש סכומים שונים בפקדונות, ניירות ערך וקופות גמל בסך של כ- 4 מיליון ₪.

בתי המשפט

בית המשפט לענייני משפחה ראשון לציון
 בש"א 002291/05
 בתיק עיקרי: תמ"ש
 021951/04
 בפני: כבוד הרשם ר. ארניה
 תאריך: 27.9.2005

- 1 לפיכך, נרשם עיקול בבנק הבינ"ל על סך של 250,000 ₪ בגין תביעת המזונות, ואילו יתרת
- 2 הסכום עוקלה במחציתה, להבטחת התובענה הרכושית.
- 3 הכספת נפתחה בהסכמת הדדית, ונמצאו בה סך של 80,000 דולר ארה"ב, אשר חולקו בין
- 4 הצדדים ביחסים שווים.
4. 5 עתה מונחת בפני עתירתו של המבקש כי אורה על המרת העיקולים שהוטלו על הכספים
- 6 האמורים, בעיקול על זכויותיו בנכסי מקרקעין. לצורך כך מוכן המבקש לא רק להטלת
- 7 עיקול על מלוא זכויותיו, אלא אף מוכן הוא להמציא יפוי כח בלתי חוזר לטובת המשיבה,
- 8 לצורך העברת זכויותיו בנכסי מקרקעין אלה.

הדין וההלכה הפסוקה

5. 10 ההלכה הפסוקה קבעה כי בכל הנוגע להליך המרת העיקול, שיקול דעתו של בית המשפט
- 11 הינו רחב. יחד עם זאת נקבעו מספר קווים מנחים לשמוש בשיקול דעת זה.
- 12 כדך, בפסק הדין בעניין ע"א 96/60 "היוגב" אירגון פועלים להתיישבות שיתופית בע"מ נ'
- 13 גרינברג פ"ד י"ד 1555 נקבע כי:
- 14 "עניינו של התובע הינו רק בכך שתעוקל כמות של נכסים כדי סיפוק חוב
- 15 פסק הדין העשוי להינתן, ואין לו זכות קנויה לעיקול זמני על נכס
- 16 מסויים דווקא"
- 17 מאוחר יותר סוייגה ההלכה הנ"ל בע"א 272/71 יהודה בן דוד נ' החברה לתפעול וניהול
- 18 הימורי ספורט בע"מ פ"ד כ"ו (2) 97, שם נאמר כי ההלכה הנ"ל נפסקה במקום שבו
- 19 התבקש בית המשפט המרתו של עיקול מיטלטלין במיטלטלין אחרים (המרת עיקול על 10
- 20 עגלים בעיקול על 70 ראשי צאן ו – 100 טללים). לפיכך, הלכה זו נכונה לעובדות המקרה
- 21 הנ"ל. ואולם, במקרה בו מתבקש המרת עיקול כספים בעיקול מקרקעין:
- 22 "הכל יודעים שדבר ביצוע פסק דין כספי על דרך של מכירת הבית
- 23 המעוקל של הנתבע היא דרך ארוכה למימוש החוב שנפסק לטובת
- 24 התובע, להבדיל מהדרך של עיקול כספי התובע שבידי צד שלישי. מכאן
- 25 שההלכה האמורה אינה תופסת במקרה דנא"
- 26 ובע"א (ת"א) 862/79 ד"ר חביב לוי ו – 6 אח' נ' Kludi Armaturen Paul Schffer פ"מ
- 27 תשמ"ב א' 368 נאמר:

בתי המשפט

בית המשפט לענייני משפחה ראשון לציון

בש"א 002291/05

בתיק עיקרי: תמ"ש

021951/04

תאריך: 27.9.2005

בפני: כבוד הרשם ר. ארניה

- 1 "מקום שיש בפריטי נכסים, מקרקעין כמטלטלין, כדי הבטחת פרעון
 - 2 החוב, אין לבעל החוב זכות קנויה לרצות בעיקול נכס מסויים דווקא,
 - 3 תוך הכבדה שלא לצורך על החיוב. כנגד זה, **מקום שהברירה היא בין**
 - 4 **עיקול מזומנים, ללא צורך מימוש נכסים, לבין עיקול נכסים שיש לרדת**
 - 5 **אליהם ולממשם על דרך של מכירה, יש לו לבעל החוב זכות לעקל ממון**
 - 6 **דווקא.** ואילו מקום שהברירה היא בין עיקול נכסים הנוחים למימוש
 - 7 לבין נכסים פחות נוחים מימוש, העניין מסור לאומד הדעת, ובלבד
 - 8 שאומד-הדעת מתגדר באמות-מידה סבירות ולא מפליגות בחומרותן"
- 9 מכאן, שההלכה הפסוקה קבעה כי בית המשפט לא יתיר המרתו של העיקול, מקום
6. 10 שהברירה היא בין עיקול ממון לעיקול נכס.
- 11 יחד עם זאת, לא ניתן להתעלם מכך שפסקי הדין הנ"ל ניתנו טרם חקיקת חוק יסוד: כבוד
 - 12 האדם וחירותו, המעמיד את הקניין כערך חוקתי ראשון במעלה. רוח חוקתית זו חלחלה גם
 - 13 לתוך סעד העיקול הזמני וגרמה לשינוי בפסיקה בנוגע להתייחסות אליו.
 - 14 עמד על כך בית המשפט העליון בעניין ע"א 8420/96 **דן מרגלית נ' משכן – בנק הפועלים**
 - 15 **למשכנתאות בע"מ פ"ד נ"א (3) 789 עת קבע:**
- 16 "הדגש במתן צו עיקול עבר איפוא מהצורך לייחד נכסים לשם ביצוע
 - 17 עתידי של פסק הדין לצורך למנוע שינוי מצבו של המבקש לרעה עד
 - 18 למועד פסק הדין"
- 19 לאחר שינוי המגמה בפסיקה – בא גם שינוי החקיקה. בפרק כ"ח לתקנות סדר הדין
 - 20 האזרחי החדש, משנת 2001, עבר מרכז הכובד להגנה על קניינו של הנתבע תוך הטלת נטל
 - 21 אראיתי כבד על התובע, מבקש העיקול, בכל הנוגע לעילת התביעה וחשש ההכבדה, וזאת
 - 22 בניגוד לדין שהיה נוהג בעבר.
 - 23 שינוי זה מצדיק, לטעמי, בחינה מחדש גם של ההלכה בנוגע להמרת העיקול, תוך שימת
 - 24 דגש על ההיבטים החוקתיים. כשם שהחשיבה החוקתית לא פסחה על דיני הסעדים
 - 25 הזמניים בכללותם והעיקול הזמני בפרט, כך, נראה לי שלא ניתן ליישם את ההלכה
 - 26 הקודמת כמות שהיא, מבלי שנצרפה אף היא בכור ההיתוך החוקתי.
 - 27 לדעתי, השינוי שחל בדין ובפסיקה בהקשרים הנידונים, מחייב לנקוט בגישה מרוככת יותר
 - 28 מזו שנהגה בעבר, כלפי תובע המבקש את המרת העיקול.

בתי המשפט

בית המשפט לענייני משפחה ראשון לציון
 בש"א 002291/05
 בתיק עיקרי: תמ"ש
 021951/04
 בפני: כבוד הרשם ר. ארניה
 תאריך: 27.9.2005

- 1 עמד על כך המלומד ד"ר דוד שוורץ באומרו:
- 2 "מבחינה עיונית אין מקום לחייב את הנתבע באופן קטגורי להמיר את
- 3 העיקול הזמני שפוגע בזכויותיו, בערובה ששקולה בדיוק למה ש"נתפס"
- 4 בעיקול, אלא יש מקום לנהוג ביד רחבה כלפי נתבע הממציא ערובה
- 5 כחלופה לסעד שפוגע בו גם אם זו ברמת נזילות ובאפשרות מימוש
- 6 פחותה"
- 7 (ד' שוורץ, "סעדים זמניים – קווים מנחים להפעלת שיקול הדעת השיפוטי". מחקרי משפט
- 8 י"ג (תשנ"ז) 441 בעמ' 457, וכן ראה: ד' שוורץ, "השפעת המהפכה החוקתית על הסעדים
- 9 הזמניים" ספר השנה של המשפט תשנ"ו, עמ' 451, בעמ' 455)

דין 10

7. 11 בשווי לנגד עיני את האינטרסים המתנגשים אותם יש לשקול, דומני כי לצורך הכרעה בעניין
- 12 זה יש לבחון מספר פרמטרים:
- 13 (א) טעמי המבקש להמרת העיקול;
- 14 (ב) שווי הנכסים החילופיים המוצעים;
- 15 (ג) אפשרות מימוש הנכסים החילופיים;
- 16 (ד) תכלית צווי העיקול והאינטרסים בני ההגנה על פיהם.

טעמו המבקש להמרת העיקול

8. 18 יסוד בסיסי בפרוצדורה האזרחית בכללותה, ובדיני העיקול בפרט הוא – כי המבקש ינהג
- 19 בתום לב (רע"א 8113/00 דפנה שפר נ' תרבות לעם (1995) בע"מ פ"ד נ"ה (4) 433). דרישה
- 20 חד משמעית ובלתי מתפשרת זו חלה גם על מי שמבקש את המרתו של העיקול.
- 21 אחד האספקטים הבולטים של יסוד תום הלב הינו הטעם העומד בבסיס המרת העיקול
- 22 המבוקשת. דהיינו: האם ישנה בבקשת המבקש עילה של ממש המצדיקה את המרת
- 23 העיקול, שמא כל כולה של הבקשה להמרה באה במטרה להכביד על מימש העיקול, בבוא
- 24 העת, ולגרום באמצעות הליך ההמרה להתנדפותם של כספים זמינים.
- 25 במקרה שבפנינו שוכנעתי כי הבקשה הוגשה בתום לב.
- 26 למבקש עסק ייחודי לייצור תנורי אפייה, אותם הוא בונה, מפרק, ושולח לחו"ל.

בתי המשפט

בית המשפט לענייני משפחה ראשון לציון

בש"א 002291/05

בתיק עיקרי: תמ"ש

021951/04

תאריך: 27.9.2005

בפני: כבוד הרשם ר. ארניה

1 המבקש הבהיר בתצהירו כי העסק צבר חובות רבים למס הכנסה, הביטוח הלאומי ועיריית

2 ראשל"צ, בסכום של כ- 1.8 מיליון ₪.

3 המבקש הבהיר עוד כי התנורים שהוא מייצר אינם מצויים "על המדף", אלא הם "tailor

4 "made". לאחר קבלת הזמנה לייצור תנור, הוא נושא בעלויות הייצור, רכישת חלקים, וכן

5 משלוח והרכבה.

6 יודגש כי במרבית המקרים התנורים מותקנים בחו"ל, ומכאן שגם עלויות המשלוח

7 וההרכבה הן גבוהות.

8 המבקש הבהיר עוד שלפי הנוהג המקובל בענף הוא מחוייב ליתן ללקוח ערבות או ערבון

9 מכספיו, וזאת להבטחת אספקת התנור, והפעלתו – בגובה תמורת התנור.

10 לערבויות אלה משוחררות רק לאחר שהמכונה מורכבת תקינה ופועלת אצל הלקוח בחו"ל.

11 מכאן שלמעשה, ולטענת המבקש, עד לשלב זה לא רק שאינו מקבל תמורה, אלא גם נושא

12 בעלויות ייצור המכונה ומתן ערבות. מכאן, גם הצורך של המבקש בתזרים מזומנים גבוה.

13 המבקש טען כי עלות הייצור של מכונה כזו יכולה להגיע עד 250,000 דולר ארה"ב (60%

14 מעלות המכר), ואף צירף הצעת מחיר ע"ס 118,000 דולר ארה"ב.

15 הנה כי כן, המבקש טוען כי הסכומים של 2 מיליון ₪ - חלקו בכספים – אינו מספיק לצורך

16 אתשלום החובות ופירעון עלויות הייצור.

17 דא עקא, בחקירה הנגדית הסתבר כי לפחות בכל הנוגע למערך החובות של העסק – 9

18 התמונה איננה כפי שניסה המבקש לציירה. התברר, כי המבקש הגיע להסדרים עם מרבית

19 נושיו המוסדיים, ופרע במהלך התקופה מאז שהחלה ההתדיינות עם המשיבה, סך של 1.2

20 מיליון ₪ מתוך סך חובותיו הנטענים בסך של 1.8 מיליון ₪ (עמ' 4 ש' 14-15 לפרוט').

21 המבקש הודה כי למעשה לנגד עיניו עומדת העובדה שקיומו של העיקול מפריע לו "לתת

22 ערבויות" (עמ' 4 ש' 23-28 לפרוט'), אותן ערבויות הנדרשות בהתאם לתצהירו לשם ייצור

23 התנורים.

24 המבקש לא נחקר על שיטת ההתחשבות שלו עם לקוחותיו, וגירסתו בעניין זה לא נסתרה.

25 לפיכך, אני סבור כי המבקש הוכיח כי הינו זקוק לתזרים מזומנים גדול ביותר לצורך ייצור

26 תנור אחד.

בתי המשפט

בית המשפט לענייני משפחה ראשון לציון

בש"א 002291/05

בתיק עיקרי: תמ"ש

021951/04

תאריך: 27.9.2005

בפני: כבוד הרשם ר. ארניה

- 1 כלומר, כדי לייצר תנור אחד בשווי של 118,000 דולר ארה"ב, צריך המבקש מזומנים פנויים
- 2 בסך של כ - 188,000 דולר (ערבות בגובה שווי המכונה + 60% מעלות המכר) - דהיינו,
- 3 בערכים של היום כ - 850,000 ₪.
- 4 אם נוסיף לזה את העובדה כי המבקש זקוק ל - 600,000 ₪ לצורך פירעון חובות העסק
- 5 לצדדי ג', הרי שהעולה מן המקובץ הוא, שנוכח קיומם של העיקולים אין המבקש יכול, בכל
- 6 רגע נתון, לייצר יותר מתנור אחד, שכן אין בידיו המזומנים הנדרשים לשם כך.
- 7 קל וחומר - באותם מקרים בהם קיימות הזמנות לתנורים יקרים יותר.
- 8 התוצאה היא, אם כן, שקיומו של העיקול יוצר מגבלה של ממש על כושר הייצור של העסק.
- 9 לפיכך, נראה לי כי המבקש הוכיח כי יש לו אינטרס של ממש בהמרת העיקול.

שווי הנכסים החילופיים המוצעים

10. 11 בהתאם לנתונים המפורטים לעיל, הרי שסך כל הסכומים החוסים תחת צווי העיקול הינו כ
- 12 - 4 מיליון ש"ח. מכאן, שעל המבקש להצביע על נכסים חילופיים בשווי של 2 מיליון ₪
- 13 לפחות.
- 14 המבקש המציא חוות דעת שמאיות המעריכות את שווי נכסי המקרקעין כדלקמן:
- 15 (א) בית המגורים של הצדדים - 325,000 דולר ארה"ב;
- 16 (ב) מגרש ומבנה תעשייה ברח' פלוני - 950,000 דולר ארה"ב;
- 17 מכאן ששווי זכויות המבקש נכסים המוצעים להמרה הינו סך של 637,500 דולר, דהיינו
- 18 שווה ערך ל - 2.86 מיליון ₪ (לפי שער יציג של 4.5 ₪ לדולר אחד), דהיינו סכום העולה
- 19 בהרבה על סכום העיקול הקיים, ואין ספק שיש בו גם כדי לספק את תשלומי המס
- 20 ותשלומים נלווים הדרושים לצורך העברת הזכויות.
- 21 אדגיש עוד, כי הנכסים הללו נקיים מזכויות צד שלישי.
- 22 לפיכך, המבקש חצה גם מכשול זה.

אפשרות מימוש הנכסים

11. 24 בפברואר 2005, הכוונה היא לכך שמטבע הדברים מימושו של עיקול נכס מקרקעין אינו עניין
- 25 פשוט, קל ונוח כמו מימוש עיקול מזומנים. אין ספק, כפי שקבעו בתי המשפט בהלכות

בתי המשפט

בית המשפט לענייני משפחה ראשון לציון

בש"א 002291/05

בתיק עיקרי: תמ"ש

021951/04

תאריך: 27.9.2005

בפני: כבוד הרשם ר. ארניה

1 המצוטטות לעיל, כי אם ההמרה מטילה על המשיבה נטל בלתי סביר במובן של השקעת
2 מאמצים גדולים שאורכים זמן רב לצורך מימוש הנכסים, הרי שיש לדחות את בקשת
3 ההמרה.

4 לא כן הם פני הדברים בהקשר זה. המבקש הסכים למסירת יפוי כח בלתי חוזר לרישום
5 זכויותיו בנכסים על שם המשיבה. בכך דילג המבקש מעל משוכה זו, שכן המכשול לרישום
6 הזכויות ע"ש המשיבה הוסר.

7 ואם תמצי לאמר שהמבקש עדיין יכול לשים מכשולים בפני המשיבה בדמות צווי מניעה
8 וצווים אחרים מביהמ"ש – הרי שנשק זה עומד לו גם כאשר עומדים אנו בפני מימוש עיקול
9 על כספי פיקדון. לכן אין בטעם זה כדי למנוע את המרת העיקול.

10 אמנם, המרת העיקול מעמידה בפני המשיבה מכשול נוסף: עליה למכור את הנכסים. אכן
11 זהו מכשול של ממש, שאינו קיים בעיקול מזומנים. לכך אתייחס בחלק הבא.

האינטרסים בבסיס צווי העיקול

12. 13 צווי העיקול ניתנו בשתי תובענות שונות: תובענה למזונות אישה, ותובענה רכושית. מאליו

14 ברור, שהמדובר בשתי תובענות שונות לחלוטין, שהאינטרסים מאחוריהן הם שונים.

15 מזונות אישה הינם:

16 "תשלומי בעל לזכות אשתו לרגלי גירושין על מנת להבטיח את

17 מחייתה בעתיד, או כדי שלא תפול על שכם הציבור לאחר

18 הגירושין"

19 (ע"מ (ת"א) 17/97 מלאך מיכל נ' מלאך עמוס תק-מח 98(2), 19851, עמ' 19858)

20 מכאן: שענייננו בסכומים שנועדו למחייתה של האישה. לפיכך, ברור שנדרשת גישה מהירה

21 לנכסים המבטיחים את תשלומם של סכומים אלה. על כן, כל עיכוב – ולו הקל ביותר –

22 במימוש עיקולים שנועדו להבטיח תשלום המזונות מחטיא את תכלית מזונות האישה.

23 שונים הם פני הדברים בעיקולים שנועדו להבטיח את התביעה הרכושית. אלה באו להגן על

24 קניינה של המבקשת, בהתאם לחזקת השיתוף החלה על הצדדים. באלה אין נדרשת זמינות

25 של כספים ברמה כה גבוהה, כפי שנדרש בתביעת המזונות. אכן, אין ספק: זמינות ברמה

26 סבירה נדרשת, ואולם ניתן בהחלט, בנסיבות המתאימות, להסתפק בנכס חילופי סביר

בתי המשפט

בית המשפט לענייני משפחה ראשון לציון

בש"א 002291/05

בתיק עיקרי: תמ"ש

021951/04

תאריך: 27.9.2005

בפני: כבוד הרשם ר. ארניה

1 אחר. יודגש כי קביעה זו עולה גם בקנה אחד עם עמדת בית המשפט המחוזי בעניין **חביב**
2 **לוי**, שלעיל וכן עם העמדה המובעת במאמרו הנ"ל של ד"ר שוורץ.

יישום הקביעות העקרוניות למקרה הפרטני

13. 4 כפי שעולה מהניתוח דלעיל – אופי האינטרס המוגן ע"י צו העיקול בתביעת המזונות מכותיב
5 את התוצאה בהקשר זה. אין כל מקום להיעתר לבקשה להמרת העיקולים ככל שהיא נוגעת
6 לעיקולים שנועדו להבטיח את דמי המזונות.

7 על כן, הבקשה להמרת העיקול בתובענת המזונות נדחית.

8 בכל הנוגע לתובענה הרכושית, נוכח כלל השיקולים והאינטרסים המתנגשים לעיל ונוכח
9 העובדה כי המבקש מציע המרת העיקול הקיים לא רק בעיקול על חלקו בנכסי מקרקעין,
10 אלא אף המצאת יפוי כח בלתי חוזר לשם העברת הזכויות המבטיח רישום פשוט של זכויות
11 המשוייבה במקרקעין, סבורני כי הצעת המבקש היא סבירה וניתן להיעתר לבקשה באופן
12 חלקי, כפי שיפורט להלן.

13 יחד עם זאת, מהשיקולים והטעמים המפורטים בפרק העוסק בנימוקי המבקש להמרת
14 העיקול, לא שוכנעתי כי המבקש זקוק לכספים זמינים בגובה של 2 מיליון ₪, וסבורני כי
15 לצורך תיפעול סביר של העסק, הוא יכול הוא להסתפק בשיחרורם של 1 מיליון ₪ בלבד.

14. 16 לאור כל האמור לעיל, אני מורה על המרת העיקול שהוטל בתביעה הרכושית על הכספים
17 שבבנק דיסקונט, וזאת עד לסכום של 1 מיליון ₪, בעיקול על הנכס במבנה התעשייה ברח'
18 פלוני בגובה של מיליון ₪. יתרת הכספים שבבנק דיסקונט, בבנקים אחרים, וזכויות
19 המבקש בבית המגורים - יותרו מעוקלים בהתאם לצו העיקול שניתן.

20 החלטה זו תיכנס לתוקף עם המצאת יפוי כח בלתי חוזר להעברת מלוא זכויותיו של
21 המבקש בנכס למשיבה, וזאת תוך 30 יום מהיום. יפוי הכח יומצא לידי הנאמנות של ב"כ
22 המשיבה.

23 אתיר את המרת העיקול רק לאחר קבלת הודעת ב"כ המשיבה כי קיבל לידי את יפוי הכח
24 האמור.

25 נוכח התוצאה הנ"ל – אין צו להוצאות.

26 בהתאם לבקשת ב"כ המשיבה בדברי סיכומיו, ניתן בזאת צו לעיכוב ביצוע החלטה עד
27 ליום 12.10.2005.

בתי המשפט

בית המשפט לענייני משפחה ראשון לציון

בש"א 002291/05

בתיק עיקרי: תמ"ש

021951/04

תאריך: 27.9.2005

בפני: כבוד הרשם ר. ארניה

1 מתיר פירסום ההחלטה ללא פרטים מזהים של בעלי הדין.

2

3

4

5

6

רפי ארניה, רשם

7

8

9

10

11

12

13